

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur

Datum
27-08-2025

Kenmerk
DGA-PAV / 100834876

RT 0000114604

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

TER ADVISERING

aanpak restopgave nutriënten - KRW

Parafenroute

Aanleiding

In het BO Kaderrichtlijn Water van 28 mei jl. is gesproken over de rollen en verantwoordelijkheden tussen rijk en regio in het terugdringen van de nutriëntenbelasting in oppervlaktewater in relatie tot het 8^e actieprogramma en het resterende doelgat voor nutriënten ten aanzien van de KRW. Op 25 september a.s. is het volgende BO KRW ingepland. Ter voorbereiding van dit BO bevat deze nota een voorstel voor een procesaanpak om de restopgave voor nutriënten te adresseren.

Advies

1. U wordt geadviseerd om (ambtelijk) ten behoeve van het BO KRW van 25 september aanstaande onderstaande procesaanpak af te stemmen met het ministerie van I&W en vervolgens de regio als inbreng ter invulling van de KRW-restopgave.
2. U wordt geadviseerd om in te stemmen met een procesaanpak langs de volgende lijnen:
 - Het in gang zetten van een voorbereidend onderzoek (door WEnR in 2025) om de concrete KRW-restopgave per toestroomgebied in kaart te brengen mede op basis van de huidige landelijke bronnenanalyse en de ex ante studie van het 8e actieprogramma.
 - Het opzetten van een programma vanaf 2026 voor gebiedsgerichte maatregelen ter invulling van de KRW-restopgave, waarbij de inzet is om dit programma gezamenlijk met I&W op te zetten en maatregelen ter invulling van de restopgave te laten landen in de vierde stroomgebiedbeheerplannen die per 1-1-2028 ingaat.

Ontvangen BPZ

Kernpunten

- Vanuit het mestbeleid wordt ingezet op een vermindering van de concentraties nutriënten in het grond- en oppervlaktewater, o.a. via het aanstaande 8^e actieprogramma. Met de inzet van het 8^e actieprogramma blijven er, in relatie tot de KRW-doelen in 2027, op verschillende plekken in Nederland te hoge concentraties nutriënten in het oppervlaktewater.
- In het BO KRW van 28 mei is afgesproken om bij het BO KRW van 25 september de inzet van Rijk en regio op nutriënten te agenderen met onder andere een verduidelijking van verantwoordelijkheden en de resultaten van de doorrekening van het 8^e actieprogramma.
- Vanwege de systeemverantwoordelijkheid van I&W voor de KRW en de verantwoordelijkheid van LVVN voor onder andere mest en de landbouwpoging in relatie tot de KRW ligt het in de rede dat LVVN en I&W gezamenlijk een regierol pakken vanuit het rijk voor het invullen van de restopgave.
- Hierbij is de inzet om gezamenlijk met het ministerie van I&W te komen tot een procesaanpak en deze vervolgens ook af te stemmen met de regio (RAO's, IPO en UvW).
- Hiertoe is het voorstel om een procesaanpak op te zetten en zo als rijk regie te voeren op het proces.
- De procesaanpak kan langs de volgende lijnen worden ingevuld:
 - Het in beeld brengen van de restopgave per stroomgebied voor nutriënten (start onderzoek najaar 2025 en oplevering begin 2026, onderzoek uitgevoerd in opdracht van LVVN).
 - Uitwerken met regio hoe deze opgave per gebied ingevuld kan worden en in Stroomgebiedbeheerplan 4 (SGBP) kan landen. Deze SGBP moeten in 2028 van start gaan. In 2026 worden door de waterschappen al voorbereidingen hiertoe getroffen en de gebiedsgerichte aanpak nutriënten in de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen zal hier dan onderdeel van kunnen zijn.

Krachtenveld

- Ambtelijk geeft het ministerie van I&W aan dat met ingang van het 8^e actieprogramma (1-1-2026) duidelijk moet zijn wat de restopgave is, en ook welke maatregelen door wie genomen moeten worden. Dit omwille van het behalen van de KRW-doelen per 1-1-2027.
- Het is niet realistisch voor zowel rijk als regio om met ingang van 1 januari 2026 aanvullende maatregelen te treffen. Daarbij neemt het voorgestelde onderzoek over het in beeld brengen van de restopgave enkele maanden in beslag.
- De UvW, het IPO en de RAO's geven in hoofdzaak aan dat het rijk vanuit zijn verantwoordelijkheid een integrale aanpak dient vorm te geven met bijbehorende rijksmaatregelen en gebiedsgericht maatwerk door het rijk.
- Tegelijkertijd staat de regio, mits gesteund door het rijk, open voor het gesprek over wat de eventuele restopgave is op lokaal niveau en onder welke voorwaarde de regio -waterschappen en provincies- (een deel van) de benodigde maatregelen kunnen treffen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het beschikbaar stellen van de juiste instrumenten (regelingen), ondersteunend rijksbeleid en middelen.

- De RAO's hebben ambtelijk aangegeven dat zij beseffen dat het niet realistisch is om dit jaar nog maatregelen te nemen en steunen in die zin de voorgestelde procesaanpak.

Notes

1-1

Mondeling afgedaan tijdens stukkenblok, kan uit de tas.
21-9-25